

İLÂHİYAT FAKÜLTESİ

KUR'AN-I KERİM OKUMA VE KIRAAT
UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZİ

**I. ULUSAL
KUR'AN-I KERİM OKUMA
VE KIRAAT İLMİ
ÇALIŞTAYI**

SONUÇ RAPORU

22-23 MAYIS 2025

DİYARBAKIR

İLAHİYAT FAKÜLTESİ

KUR'AN-I KERİM OKUMA VE KIRAAT
UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZİ

ÇALIŞTAY KURULLARI

ONUR KURULU

Prof. Dr. Kamuran ERONAT

Dicle Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. H. Musa BAĞCI

Dicle Üniversitesi İlahiyat Fakültesi
Dekani

DÜZENLEME KURULU BAŞKANI

Öğr. Gör. Mesut YÜRÜR

DÜZENLEME KURULU

Doç. Dr. Hacı ÖNEN

Doç. Dr. Lokman ŞAN

Doç. Dr. Rifat ABLAY

Dr. Öğr. Üyesi Ahmet AKDENİZ

SEKRETERYA

Öğr. Gör. İdris BAYUTMUŞ

Öğr. Gör. Adem DEMİR

Öğr. Gör. Kevser KIRMIZIÇİÇEK ARSLAN

RAPORTÖR

Dr. Vildan Özişçi

I. ULUSAL
**KUR'AN-I KERİM OKUMA
VE KIRAAT İLMİ ÇALIŞTAYI**

SONUÇ RAPORU

1. Giriş

Kur'an ve Kiraat Çalıştayı, alanın mevcut durumunu değerlendirmek, ilmî, pedagojik ve teknolojik sorunlara çözüm aramak amacıyla düzenlenmiştir. Çalıştayda kiraat ilminin mahiyeti, öğretim yöntemleri, müfredat farklılıkları, hafızlık ve muafiyet meseleleri, lisans ve lisansüstü eğitimdeki yetersizlikler kapsamlı biçimde tartışılmıştır.

2. Amaç

- Kiraat ilminin İslâmî ilimler içerisindeki konumunu yeniden tanımlamak,
- Fakülteler arası uygulama farklılıklarını gidermek,
- Öğrencilerin Kur'an'a ilgisini ve sevgisini artıracak yöntemler geliştirmek,
- Hafızlık, lisans ve lisansüstü eğitimde ölçütleri netleştirmek,
- Modern pedagojik ve teknolojik imkânları kiraat öğretimine kazandırmaktır.

3. Yöntem

Çalıştayda, alan uzmanı öğretim üyeleri ve uygulamacılar söz almış, karşılıklı görüş alışverişi yapılmıştır. Tartışmalar sonucunda müfredat, pedagojik yöntemler, lisans-lisansüstü ölçütler ve teknolojik yenilikler üzerine müşterek bir değerlendirme ortaya çıkmıştır.

I. ULUSAL
**KUR'AN-I KERİM OKUMA
VE KIRAAT İLMİ ÇALIŞTAYI**
SONUÇ RAPORU

4. Tespitler

- Kıraat İlminin Konumu:** Bağımsız bir ilim dalı olarak görülmeli; oryantalistlerin yönelttiği eleştirilere ilmî cevaplar verilmelidir.
- Müfredat Farklılıkları:** Fakülteler arasında birlik bulunmamaktadır. Ezber ve yüzünden okuma oranları konusunda farklı uygulamalar söz konusudur.
- Hazırlık Sınıfı Sorunları:** Ders saatleri yetersizdir; Kur'an ve Arapça eğitiminde denge sağlanamamaktadır.
- Öğrenci İlgisizliği:** Kur'an'a sevgi kazandırılmamakta, teknik bilgi ön plana çıkmaktadır.
- Hafızlık Muafiyeti:** Hafız öğrencilerin muafiyeti hususunda standart bir uygulama bulunmamaktadır.
- Lisansüstü Eğitim:** Ders çeşitliliği ve akademik kriterlerde eksiklikler vardır.
- Öğretim Elemanı Sayısı:** Ders yükü fazladır; öğretim elemanı ihtiyacı bulunmaktadır.
- Teknolojik Eksiklikler:** Modern ses fonetiği, kayıt ve analiz imkânları derslere yansıtılmamaktadır.

I. ULUSAL
**KUR'AN-I KERİM OKUMA
VE KIRAAT İLMİ ÇALIŞTAYI**

SONUÇ RAPORU

5. Sonuç ve Kararlar

1.Karar: Kiraat ilmi, İslâmî ilimler arasında müstakil bir ilim dalı olarak kabul edilmeli; ilmî zemin güçlendirilmelidir.

2.Karar: Türkiye'deki ilahiyat fakültelerinde müfredat birliği sağlanmalı; ezber ve yüzünden okuma dengelenmeli, yüzünden okuma öncelikli olmalıdır.

3.Karar: Hazırlık sınıflarında ders saatleri artırılmalı; ilk dönem Kur'an, ikinci dönem Arapça eğitime tahsis edilmelidir.

4.Karar: Hafız öğrenciler için muafiyet sınavı yapılmalı; teori, talim, öğreticilik ve ezber yönleri ölçülmelidir. Lisansüstü eğitimde hafızlık öncelikli kriter olmalıdır.

5.Karar: Lisansüstü düzeyde Kur'an ve Kiraat'e Giriş, Kiraat literatürü, Tecvid terimleri ve uygulamalı kiraat dersleri zorunlu hale getirilmeli; Yabancı dil puanına ilave olarak mülakat şartı getirilmelidir.

6.Karar: Öğretim elemanı sayısı artırılmalı, sınıf mevcutları düşürülmeli; alan dışı hocaların kiraat derslerine girmesi engellenmelidir. Kadın öğrenci sayısındaki artışa paralel olarak kadın öğretim elemanı istihdam edilmelidir.

7.Karar: Eğitimde modern yöntemler kullanılmalı; mahreç ve sıfat öğretimi kelime örnekleriyle desteklenmeli, ses kayıtları, QR kodlu materyaller ve ses analiz programları devreye sokulmalıdır. Ezberde kayıt sistemi kullanılmalı; ses fonetiği öğretiminde dil bilimi tekniklerinden yararlanılmalıdır.

8.Karar: Çalıştayın temel ilkesi olarak, kiraat eğitimi yalnızca teknik bir faaliyet değil, aynı zamanda Kur'an sevgisini ve bilincini kazandıran bir süreçtir. Tüm düzenlemeler bu ilke doğrultusunda yapılmalıdır.

İLAHİYAT FAKÜLTESİ

KUR'AN-I KERİM OKUMA VE KIRAAT
UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZİ

BİLİM KURULU

- Prof. Dr. Yavuz FIRAT (Erciyes Üniversitesi)
Prof. Dr. Ali ÖĞE (Necmettin Erbakan Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu)
Prof. Dr. H. Musa BAĞCI (Dicle Üniversitesi)
Prof. Dr. Metin YİĞİT (Dicle Üniversitesi)
Prof. Dr. Davud IŞIKDOĞAN (Dicle Üniversitesi)
Prof. Dr. Bayram KANARYA (Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi)
Prof. Dr. Aydın TAŞ (Dicle Üniversitesi)
Prof. Dr. Hayreddin KIZIL (Dicle Üniversitesi)
Prof. Dr. Adnan MEMDUHOĞLU (Siirt Üniversitesi)
Doç. Dr. Kadir TAŞPINAR (Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi)
Doç. Dr. Hacı ÖNEN (Dicle Üniversitesi)
Doç. Dr. Lokman ŞAN (Dicle Üniversitesi)
Doç. Dr. Rifat ABLAY (Dicle Üniversitesi)
Doç. Dr. Haşim ÖZDAŞ (Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi)
Doç. Dr. Yusuf HAKLI (Dicle Üniversitesi)
Doç. Dr. Murat AKKUŞ (Balıkesir Üniversitesi)
Doç. Dr. Halil Batur (Siirt Üniversitesi)
Doç. Dr. M. Nafi ASLAN (Siirt Üniversitesi)
Dr. Öğr. Üyesi Hüseyin ZAMUR (Dicle Üniversitesi)
Dr. Öğr. Üyesi İsmail KANBAZ (Dicle Üniversitesi)
Dr. Öğr. Üyesi Ahmet AKDENİZ (Dicle Üniversitesi)
Dr. Öğr. Üyesi Nizamettin ÇELİK (Fırat Üniversitesi)
Arş. Gör. Dr. Mustafa ACAR (Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi)

İLAHİYAT FAKÜLTESİ

KUR'AN-I KERİM OKUMA VE KIRAAT
UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZİ

KATILIMCI LİSTESİ

Doç Dr. Hacı ÖNEN

Dicle Üniversitesi

Doç. Dr. Lokman ŞAN

Dicle Üniversitesi

Doç. Dr. Rıfat ABLAY

Dicle Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Bedri KAYSADU

Bingöl Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Cafer YERLİKAYA

K. Sütçü İmam Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Nizamettin ÇELİK

Fırat Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Mustafa HAMURLU

Harran Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Mustafa AKSOY

Gaziantep Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Yunus İŞERİ

Muş Alparslan Üniversitesi

Öğr. Gör. Ahmet KILIÇ

Harran Üniversitesi

Öğr. Gör. Adem DEMİR

Dicle Üniversitesi

Öğr. Gör. İdris BAYUTMUŞ

Dicle Üniversitesi

Öğr. Gör. Recep BAKIR

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi

Öğr. Gör. Kadir ALPEREN

Harran Üniversitesi

Öğr. Gör. Kevser KIRMIZIÇİÇEK ARSLAN

Dicle Üniversitesi

Öğr. Gör. Muhammed Haşim AKSU

Harran Üniversitesi

Öğr. Gör. Mesut YÜRÜR

Dicle Üniversitesi

Öğr. Gör. Dr. Seyit YILDIRIM

Gaziantep Üniversitesi

Arş. Gör. Dr. Mesut ŞEN

Fırat Üniversitesi

Arş. Gör. Dr. Mustafa ACAR

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi

Arş. Gör. Ahmet YILMAZ

Fırat Üniversitesi

Arş. Gör. İlyas Hızıroğlu

Mardin Artuklu Üniversitesi

İLÂHİYAT FAKÜLTESİ

KUR'AN-I KERİM OKUMA VE KIRAAT
UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZİ

